

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีวิธีการศึกษาตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ประชาสัมพันธ์โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 435 คน จากโรงเรียนจำนวนทั้งหมด 435 โรงเรียน ใน 50 สำนักงานเขต

2. กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2540, หน้า 130) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) จำนวน 205 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบสอบถามตามแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำตอบแบบเลือกตอบ (checklist) เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน 7 ด้าน ซึ่งจำแนกเป็น

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน	จำนวน 12 ข้อ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน	จำนวน 8 ข้อ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างครู และศิษย์เก่า	จำนวน 6 ข้อ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน	จำนวน 13 ข้อ
5. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กลุ่มบุคคล และสมาคมวิชาชีพ	จำนวน 6 ข้อ
6. กิจกรรมนักเรียนและบริการชุมชนของโรงเรียน	จำนวน 7 ข้อ
7. การใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์และสื่อมวลชนในการประชาสัมพันธ์	จำนวน 11 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยมีเกณฑ์ให้เลือก 5 ระดับ แต่ละข้อผู้ตอบแบบสอบถาม ต้องตอบแบบสอบถาม 2 ครั้ง ครั้งแรกประเมินสภาพที่ปฏิบัติจริง ครั้งที่ 2 ประเมินสภาพที่ควรปฏิบัติ ซึ่งกำหนดตัวเลข 4, 3, 2, 1 และ 0 โดยจำนวนเลขแต่ละจำนวนมีความหมายดังนี้

- 4 หมายถึง มากที่สุด ดีที่สุด
- 3 หมายถึง มาก ดี
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด
- 0 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติเลย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนตามปัจจัยทางการบริหาร 4 M's เป็นการถามโดยรวม มีจำนวนทั้งสิ้น 27 ข้อ แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

- 4 หมายความว่า มีปัญหาในการจัดการในระดับ มากที่สุด
- 3 หมายความว่า มีปัญหาในการจัดการในระดับ มาก
- 2 หมายความว่า มีปัญหาในการจัดการในระดับ น้อย
- 1 หมายความว่า มีปัญหาในการจัดการในระดับ น้อยที่สุด
- 0 หมายความว่า ไม่มีปัญหาในการจัดการประชาสัมพันธ์

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือวิจัย และการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
2. กำหนดกรอบและนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยของ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ มาประยุกต์ให้เหมาะสมกับเรื่องที่ทำการวิจัย
3. นำเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อหาความเที่ยงตรง (validity) ทั้งความตรงเชิง โครงสร้าง (construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (content validity)
4. นำเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับครูที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 โรงเรียน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability) โดยวิธีของ Cronbach (alpha cofficiency) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97
5. ปรับปรุงเครื่องมือจนได้เครื่องมือที่พร้อมจะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือจากโครงการบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์จากสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการออกหนังสือขอความร่วมมือแบบสอบถามไปยังครูที่ปฏิบัติหน้าที่ประชาสัมพันธ์ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน โดยผู้วิจัยส่งและจัดเก็บด้วยตนเองบางส่วนและส่งทางไปรษณีย์บางส่วน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 205 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

3. ตรวจสอบและคัดเลือกเครื่องมือ ฉบับที่สมบูรณ์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์ผลดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพจริง และสภาพที่ควรจะเป็นของการจัดการ ประชาสัมพันธ์โรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย หรือมัชฌิมเลขคณิต (mean) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (standard deviation) โดยอาศัยหลักการของเบสท์ (Best, 1970, p. 175) ในการแปล ความหมาย ดังนี้

- 3.50 – 4.00 สภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่ควรเป็นอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 2.50 – 3.49 สภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่ควรเป็นอยู่ในระดับ มาก
- 1.50 – 2.49 สภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่ควรเป็นอยู่ในระดับ น้อย
- 0.49 – 1.49 สภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่ควรเป็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
- 0.00 – 0.49 สภาพที่เป็นจริงหรือสภาพที่ควรเป็นอยู่ในระดับ ไม่มี

แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย หรือมัชฌิมเลขคณิต (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยอาศัยหลักการของเบสท์ (Best, 1970, p. 175) ในการแปลความหมาย ดังนี้

- 3.50 – 4.00 หมายถึง มีปัญหายุ่งยากในระดับ มากที่สุด
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีปัญหายุ่งยากในระดับ มาก
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีปัญหายุ่งยากในระดับ น้อย
- 0.49 – 1.49 หมายถึง มีปัญหายุ่งยากในระดับ น้อยที่สุด
- 0.00 – 0.49 หมายถึง มีปัญหายุ่งยากในระดับ ไม่มี

ทดสอบสมมติฐาน การปฏิบัติหน้าที่งานประชาสัมพันธ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพจริงและสภาพที่ควรเป็นของการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าที่ (t - test) ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 หาค่าความเที่ยงตรง (validity)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของ Cronbach

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ k	แทน	จำนวนข้อ หรือความยาวของแบบสอบถาม
S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1.1 ค่าร้อยละ คำนวณได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 101)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.1.2 ค่าเฉลี่ย จำนวนได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 102)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนจากทุกคน

n แทน จำนวนคน

2.1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวนได้จากการใช้สูตร (ประคอง วรรณสูตร, 2525, หน้า 113)

$$\text{สูตร } SD = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}}$$

เมื่อ SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนทดสอบ

\bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

n แทน จำนวนคน

2.2 สถิติทดสอบ สมมติฐาน ได้แก่

2.2.1 สถิติทดสอบที (t-test) จำนวนได้จากการใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์, 2541, หน้า 80)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(N_1 - 1)s_1^2 + (N_2 - 1)s_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \right] \left[\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right]}}$$

เมื่อ t แทน อัตราส่วนวิกฤต
 X_1, X_2 แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1, 2
 N_1, N_2 แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มที่ 1, 2
 S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มที่ 1, 2
 N แทน ค่าแห่งชั้นความเป็นอิสระ ($df = N_1 + N_2 - 2$)

